

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
 Навчально-науковий інститут денної освіти
 Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
 Кафедра правознавства

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
«Право Європейського Союзу»
 на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	ДЗВ
Спеціальність	ДЗВ
Галузь знань	ДЗВ
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
 науковий ступінь і вчене звання,
 посада

Богдан СТРИЛЕЦЬ
 кандидат юридичних наук,
 доцент закладу вищої освіти кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-099-38-26-554
Електронна адреса	strbogdanwq@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3131

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Аналіз базових інститутів права Європейського Союзу, засвоєння специфіки організації діяльності органів державної влади, виявлення закономірностей та особливостей окремих галузей права Європейського Союзу тощо.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (денна – лекції 18 год., семінарські заняття 42 год., самостійна робота 90 год.; заочна – лекції 8 год., семінарські заняття 4 год., самостійна робота 138 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані здобувачами вищої освіти під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (робота зі словником, навчальне (практичне) завдання, презентація/есе за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять; обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті; виконання навчальних завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік
Базові знання	Наявність широких знань стосовно європейського інтеграційного процесу, правової системи Європейського Союзу; джерел та принципів права Європейського Союзу, впливів права Європейського Союзу на правові системи

	держав-членів Європейського Союзу; правового статусу людини та громадянина в Європейському Союзі, громадянства Європейського Союзу; галузей права Європейського Союзу.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу	оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему
3.	знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності
4.	здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
	здатність бути критичним і самокритичним	доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло
	здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи
5.	цінування та повага різноманітності і мультикультурності	пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів
7.	здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему	давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю
8.	здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України	знати та розуміти основи права Європейського Союзу
9.	здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення	надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
1	2	3
Модуль 1. Поняття та основні категорії права Європейського Союзу. Генезис, природа та інституційна система Європейського Союзу		
Тема 1. Історія Європейського інтеграційного процесу.	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті,	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Угода щодо створення Європейського стабілізаційного механізму (European Stability Mechanism) 2010 р. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб доповнити таблицю на тему «Символи Європейського Союзу»:

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем											
	виконання навчальних завдань.	<table border="1"> <tr><td>Гімн</td><td></td></tr> <tr><td>Прапор</td><td></td></tr> <tr><td>Офіційні мови</td><td></td></tr> <tr><td>Девіз</td><td></td></tr> <tr><td>Офіційний день Європи</td><td></td></tr> </table>	Гімн		Прапор		Офіційні мови		Девіз		Офіційний день Європи		
Гімн													
Прапор													
Офіційні мови													
Девіз													
Офіційний день Європи													
<p>Тема 2. Правова система Європейського Союзу. Джерела та принципи права Європейського Союзу. Вплив права Європейського Союзу на правові системи держав-членів Європейського Союзу.</p>	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> Дія норм європейського права у часі та просторі. Юрисдикція співтовариств та право Європейського Союзу. Співвідношення права Європейського Союзу з національним правом держав-членів. Розподіл повноважень між Співтовариством і державами-членами. Пряме застосування права Європейського Союзу. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб заповнити таблицю на тему «Система джерел права Європейського Союзу»: <table border="1" data-bbox="597 1115 1484 1314"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="597 1115 1484 1150">ДЖЕРЕЛА ПРАВА ЄС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="597 1150 1019 1255">Установчі договори (первинне право):</td> <td data-bbox="1019 1150 1484 1255">Вторинне право ЄС:</td> </tr> <tr> <td data-bbox="597 1255 1019 1314"></td> <td data-bbox="1019 1255 1484 1314"></td> </tr> </tbody> </table>	ДЖЕРЕЛА ПРАВА ЄС		Установчі договори (первинне право):	Вторинне право ЄС:			<p>2. Скориставшись основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад, підручником: Європейське право. Право Європейського союзу : підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015 . Кн. 1: Інституційне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 307 с., розробіть структурно-логічну схему «Європейська інтеграція: поняття та історичний розвиток» або «Передумови виникнення Європейських Співтовариств».</p> <ol style="list-style-type: none"> Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб доповнити таблицю на тему «Система принципів права Європейського Союзу»: <table border="1" data-bbox="597 1451 1507 1675"> <thead> <tr> <th data-bbox="597 1451 1068 1514">Загальні принципи</th> <th data-bbox="1068 1451 1507 1514">Спеціальні принципи</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="597 1514 1068 1675"></td> <td data-bbox="1068 1514 1507 1675"></td> </tr> </tbody> </table>	Загальні принципи	Спеціальні принципи		
ДЖЕРЕЛА ПРАВА ЄС													
Установчі договори (первинне право):	Вторинне право ЄС:												
Загальні принципи	Спеціальні принципи												
<p>Тема 3. Правовий статус людини та громадянина в Європейському Союзі. Громадянство Європейського Союзу. Вільне</p>	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> Принципи субсидіарності (Subsidiarity). Поняття «громадянство Європейського Союзу». <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів та доповнити таблицю на тему «Хронологія вступу держав в Шенгенську зону» 											

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем																																			
пересування осіб в Європейського Союзу. Шенгенське право.	навчальних завдань.	<table border="1" data-bbox="610 170 1515 699"> <thead> <tr> <th data-bbox="610 170 800 268">ДАТА</th> <th data-bbox="800 170 1317 268">КРАЇНА</th> <th data-bbox="1317 170 1515 268">ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="610 268 800 310"></td> <td data-bbox="800 268 1317 310"></td> <td data-bbox="1317 268 1515 310">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 310 800 352"></td> <td data-bbox="800 310 1317 352">Італія</td> <td data-bbox="1317 310 1515 352"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 352 800 394"></td> <td data-bbox="800 352 1317 394"></td> <td data-bbox="1317 352 1515 394"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 394 800 436"></td> <td data-bbox="800 394 1317 436"></td> <td data-bbox="1317 394 1515 436"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 436 800 478">1996 р.</td> <td data-bbox="800 436 1317 478">Данія, Фінляндія, Швеція</td> <td data-bbox="1317 436 1515 478">13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 478 800 520"></td> <td data-bbox="800 478 1317 520"></td> <td data-bbox="1317 478 1515 520"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 520 800 562">2004 р.</td> <td data-bbox="800 520 1317 562"></td> <td data-bbox="1317 520 1515 562"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 562 800 604"></td> <td data-bbox="800 562 1317 604"></td> <td data-bbox="1317 562 1515 604"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 604 800 646"></td> <td data-bbox="800 604 1317 646"></td> <td data-bbox="1317 604 1515 646"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="610 646 800 688"></td> <td data-bbox="800 646 1317 688"></td> <td data-bbox="1317 646 1515 688"></td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="594 699 1515 999">2. Скориставшись основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад, підручником: Європейське право. Право Європейського союзу : підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015 . Кн. 1: Інституційне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 307 с., розробіть структурно-логічну схему «Групи прав громадян Європейського Союзу».</p>			ДАТА	КРАЇНА	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ			5		Італія								1996 р.	Данія, Фінляндія, Швеція	13				2004 р.											
ДАТА	КРАЇНА	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ																																			
		5																																			
	Італія																																				
1996 р.	Данія, Фінляндія, Швеція	13																																			
2004 р.																																					
Тема 4. Інститути (інституції) Європейського Союзу	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Відповідальність Європейської комісії. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 3.1. Скористатися джерелами та літературою з переліку джерел, основною та додатковою навчально-методичною літературою та розробити структурно-логічну схему «Основні та допоміжні інститути Європейського Союзу». 3.2. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, зокрема: Право Європейського Союзу: підручник / за ред. О. К. Вишнякова. – Одеса: Фенікс, 2013. – 883 с.; Грицаєнко Л. Л. Становлення Європейського Союзу в якості суб'єкта міжнародного права / Л. Л. Грицаєнко // Європейське право. – 2012. – № 1. – С. 84-90., а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб сформулювати особливості, що відрізняють Європейський Союз від міжнародної організації.																																			
Тема 5. Правоохоронна діяльність та правоохоронні структури Європейського Союзу.	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Правовий статус та компетенція Європейського поліцейського управління (Європолу) (European Police Office, Europol). Органи Європейського поліцейського управління (Європолу). 2. Правовий статус, повноваження та органи Євроюсту (Eurojust). 3. Етапи формування європейської політики безпеки та оборони (ЄПБО). 4. Цивільні та військові засоби реалізації європейської політики безпеки та оборони. Принцип індивідуальної та колективної самооборони. 5. Європейське оборонне агентство (European Defence Agency). Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання:																																			

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем															
		<p>3.1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів з тим, щоб письмово описати правовий статус та компетенцію Європейського поліцейського управління (Європолу) (European Police Office, Europol)».</p> <p>3.2. Описати перспективи розширення інституційного механізму Європейського Союзу у сфері правоохоронної діяльності, користуючись основною та додатковою навчально-методичною літературою, зокрема: Європейське право. Право Європейського союзу: підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015. – Кн. 2 : Матеріальне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 451 с.</p>															
<p>Тема 6. Судова влада Європейського Союзу</p>	<p>Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Співвідношення судових органів Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 3.1. Скориставшись основною та додатковою навчально-методичною літературою, наприклад, підручником: Європейське право. Право Європейського союзу : підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015 . Кн. 1: Інституційне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 307 с., схематично опишіть структуру Суду Європейського Союзу. 3.2. Скористатися джерелами та літературою з переліку джерел, основною та додатковою навчально-методичною літературою і письмово пояснити співвідношення судових органів Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини.</p>															
<p>Тема 7. Інтеграція України в Європейський Союз: правові основи</p>	<p>Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Інституціоналізація процесу адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу. 2. Євроінтеграційне законодавство України. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Звернутися до рекомендованих джерел інформації, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів та заповнити таблицю на тему «Хронологія вступу держав в Європейський Союз»:</p> <table border="1" data-bbox="610 1465 1511 1906"> <thead> <tr> <th>ДАТА</th> <th>ДЕРЖАВА</th> <th>ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>1981 р.</td> <td>Греція</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Австрія, Фінляндія</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>2007 р.</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>2. Скористатися джерелами зі списку нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури, і визначити основні пріоритети</p>	ДАТА	ДЕРЖАВА	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ			9	1981 р.	Греція			Австрія, Фінляндія	15	2007 р.		
ДАТА	ДЕРЖАВА	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ															
		9															
1981 р.	Греція																
	Австрія, Фінляндія	15															
2007 р.																	

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
		співробітництва між Україною і Європейським Союзом відповідно до Угоди про асоціацію (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011): 1) Політичний діалог та реформи; 2) ____; 3) ____.
Тема 8. Законодавчий процес в Європейському Союзі	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Поняття «законодавчий процес», «законодавчі процедури» в праві Європейського Союзу. 2. Процедура консультацій. 3. Процедура сумісного прийняття рішень. 4. Бюджетна процедура. 5. Процедура укладання міжнародних угод. 6. Право законодавчої ініціативи. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1 Скористатися джерелами зі списку нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури, зокрема, підручником: Право Європейського Союзу: навч. посібник / за ред. Р. А. Петрова. – 2-ге вид. – Київ: Істина, 2009. – 376 с., та розробити структурно-логічну схему «Законодавчі процедури в праві Європейського Союзу». 2. Скористатися джерелами зі списку нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури і письмово пояснити особливості звичайної законодавчої процедури відповідно до положень Лісабонського договору 2007 р.
Модуль 2. Основні галузі права Європейського Союзу		
Тема 9. Правові основи зовнішньополітичних відносин Європейського Союзу	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Договірна практика Європейського Союзу: двосторонні, багатосторонні та змішані договори. 2. Процедури укладання міжнародних угод. 3. Види угод, що укладаються Європейським Союзом. 4. Правова база укладання міжнародних угод. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Скористатися джерелами із переліку нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури і розробити структурно-логічну схему «Види угод, що укладаються Європейським Союзом». 2. Скористатися джерелами із переліку нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури з тим, щоб, письмово назвати та охарактеризувати угоди, що регулюють економічне та політичне співробітництво між Європейським Союзом та іншими країнами.
Тема 10. Вільний рух товарів в Європейському Союзі. Свобода руху капіталу	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Винятки (дозволені обмеження) з принципу свободи руху капіталу та їх застосування. 2. Особливості регулювання надання фінансових послуг і діяльності кредитних установ. 3. Абсолютне (досконале) взаємне визнання (perfect mutual recognition) та недосконале взаємне визнання (imperfect mutual recognition). Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Скористатися нормативно-правовими актами з переліку джерел,

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
		<p>основної та додаткової навчально-методичної літератури, зокрема, статтею: Стрілець Б. В. Свобода руху капіталу та інвестиційна діяльність у Європейському Союзі / Б. В. Стрілець // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 1. – С. 299-304. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2015_1_72 і розробити структурно-логічну схему «Поняття капіталу та рух капіталу в Європейському Союзі».</p> <p>2. Скористатися нормативно-правовими актами та письмово назвати та охарактеризувати особливості регулювання надання фінансових послуг і діяльності кредитних установ у Європейському Союзі.</p>
<p>Тема 11. Торговельне право Європейського Союзу</p>	<p>Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Регулювання кількісних обмежень. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації, наприклад, підручником: Європейське право. Право Європейського союзу: підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і европ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015. – Кн. 2 : Матеріальне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 451 с., та розробити структурно-логічну схему «Антидемпінгові заходи в Європейському Союзі».</p> <p>2. Скористатися рекомендованими джерелами інформації і письмово охарактеризувати особливості імпорту та експорту в праві Європейського Союзу.</p>
<p>Тема 12. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу</p>	<p>Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Правова охорона промислової власності в Європейському Союзі. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації для того, щоб розробити структурно-логічну схему «Етапи розвитку права інтелектуальної власності Європейського Союзу».</p> <p>2. Скористатися рекомендованими джерелами інформації для того, щоб провести порівняльний аналіз правових способів охорони авторських і суміжних прав в Україні та Європейському Союзі.</p>
<p>Тема 13. Аграрне право Європейського Союзу</p>	<p>Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення 1. Правове регулювання фінансування спільної аграрної політики. 2. Правові інструменти аграрної політики. Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі. Завдання 3. Виконати навчальні завдання: 1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації і розробити структурно-логічну схему «Правове регулювання експорту та імпорту сільськогосподарської продукції в Європейському Союзі».</p> <p>2. Скористатися рекомендованими джерелами інформації, зокрема: підручником: Європейське право. Право Європейського союзу: підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і европ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015. – Кн. 2 : Матеріальне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 451 с., і письмово описати особливості спільної аграрної політики Європейського Союзу.</p>

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 14. Митне право Європейського Союзу	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття інтегрованої товарної номенклатури (the Integrated Tariff of the European Communities). 2. Види мит Єдиного митного тарифу Європейського Союзу. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації для того, щоб розробити структурно-логічну схему «Митний союз Європейського Союзу: мета створення та напрями діяльності». 2. Проаналізувати установчі договори Європейського Союзу (Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union. OJ C 326, 26.10.2012, p. 47–390 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT) та охарактеризувати положення, які стосуються митного регулювання.
Тема 15. Податкове право Європейського Союзу	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Установчі договори. 2. Загальні принципи права. 3. Регламенти. Директиви. Рішення суду Європейського Союзу. Правова доктрина Європейського Союзу. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скористатися рекомендованими джерелами інформації для того, щоб розробити структурно-логічну схему «Види податків Європейського Союзу». 2. Проаналізувати установчі договори Європейського Союзу (Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union. OJ C 326, 26.10.2012, p. 47–390 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT) та виокремити статті, які стосуються оподаткування.
Тема 16. Конкурентне право Європейського Союзу	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антиконтурентна узгоджена практика. 2. Зловживання домінуючим становищем на ринку. Вплив на ринку (market power). 3. Зловживання проти структури ринку: поняття та види. 4. Поняття концентрації підприємств. Контроль за концентрацією підприємств. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скористатися основною та додатковою навчально-методичною літературою розробити структурно-логічну схему «Джерела конкурентного права Європейського Союзу». 2. Скористатися основною та додатковою навчально-методичною літературою для того, щоб охарактеризувати принцип «de minimis», та політику лояльності («leniency policy») за правом Європейського Союзу.
Тема 17. Корпоративне право Європейського Союзу	Обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Юридичні особи наднаціонального характеру. 2. Європейське об'єднання з економічних інтересів (European Economie Interest Grouping): мета та особливості функціонування. 3. Поняття Європейського товариства (European Company). 4. Європейський кооператив як вид наднаціонального товариства Європейського Союзу. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p>

Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
		<p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <p>1. Скористатися нормативно-правовими актами з переліку джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури і розробити структурно-логічну схему «Європейське об'єднання з економічних інтересів Economic Interest Grouping (EEIG): мета та особливості функціонування».</p> <p>2. Звернутися до видань із переліку джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб на основі аналізу актів вторинного права Європейського Союзу охарактеризувати особливості правового статусу європейської компанії: правове регулювання, цілі створення, учасники, реєстрація, особливості правоздатності.</p>
Тема 18. Право споживачів Європейського Союзу	Відвідування лекційного заняття, обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань.	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Поняття «споживач», «продукт», «товари».</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі.</p> <p>Завдання 3. Виконати навчальні завдання:</p> <p>1. Звернутися до видань із переліку джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб розробити структурно-логічну схему «Інституційна база правового захисту споживачів».</p> <p>2. Звернутися до видань із переліку джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури, а також бібліотечно-бібліографічних електронних ресурсів для того, щоб визначити етапи становлення обов'язкових вимог щодо продукції та технічних норм для окремих видів промислових товарів.</p>

Рекомендована література

1. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
2. Білоцький С. Д. Міжнародне публічне право : підручник у 2 т. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин, Каф. міжнар. права. Харків : Право, 2019.
3. Войціховський А. В. Міжнародне право : підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с. URL: http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/bitstream/123456789/2835/1/2020%20Mizhnarodne%20pravo_Pidruchnyk_A%20Voitsikhovskiy_2020.pdf
4. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основні галузі. 2019. 624 с.
5. Міжнародне публічне право: підручник : у 2 т. / за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
6. Сироїд, Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник, 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 648 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Право Європейського Союзу : завдання для аудиторного тестування здобувачів денної форми навчання / Б.В. Стрілець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.34/>.
- Право Європейського Союзу : Дистанційний курс з дисципліни для здобувачів спеціальності 081 Право освіти програма 081 «Право». URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3131>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.**
Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procjesu.pdf>
Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

- **Політика щодо академічної доброчесності.**

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf .

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobitnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf .

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Визнання результатів проходження онлайн курсів на освітніх онлайн-платформах Prometheus, Educational Era (див. пп. 1-5 підрозділу «Електронні ресурси» розділу 7 Програмне забезпечення навчальної дисципліни).

- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravy-la-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/> .

- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/> .

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання та практичного матеріалу на семінарському занятті (3 бали); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (0,5 балів); поточна модульна робота (14 балів)	51
Модуль 2 (теми 9-18): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання та практичного матеріалу на семінарському занятті (3 бали); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (0,5 балів); поточна модульна робота (14 балів)	49
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни